Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

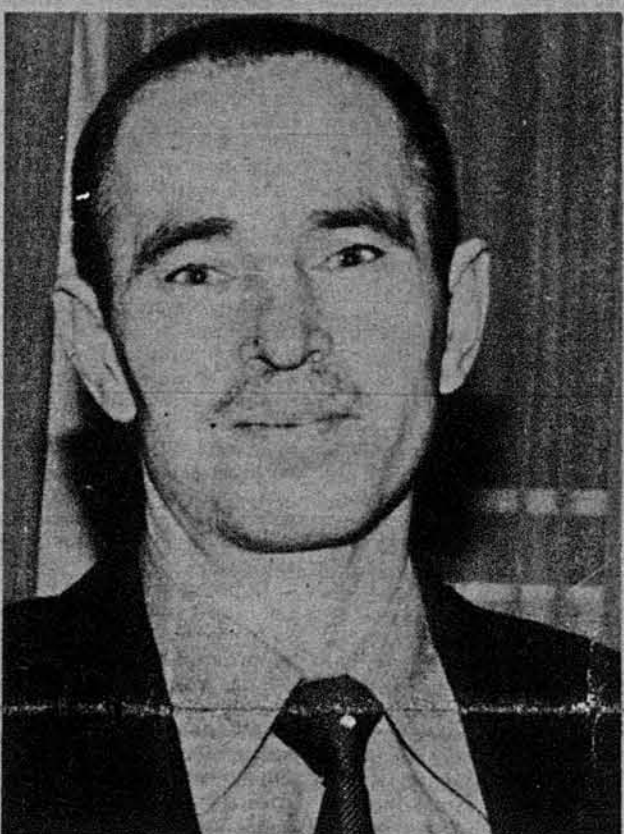
Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 1, 1979 No. 95. VOL. LXXXVI.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ НА ВОЛІ!

У П'ЯТНИЦЮ, 27 КВІТНЯ В. МОРОЗ І ЧОТИРИ ІНШІ ДИСИДЕНТИ ПРИБУЛИ НЕСПОДІВАНО ДО НЮ ЙОРКУ. ЗВІЛЬНЕНИЙ СТАРАННЯМ ПРЕЗИДЕНТА ДЖІММІ КАРТЕРА, В. МОРОЗ СКЛАДАЄ ПОДЯКУ ПРЕЗИДЕНТОВІ, АМЕРИКАНСЬКОМУ НАРОДОВІ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ. „Я ПРИБУВ ДО АМЕРИКИ, ЩОБ БУТИ БЛИЖЧЕ УКРАЇНИ" — ЗАЯВИВ МОРОЗ. ДРУЖИНА Й СИН МОРОЗА ПРИБУДУТЬ ДО ЗСА ВКОРОТЦІ. УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА З ЕНТУЗІЯЗМОМ ВІТАЄ В. МОРОЗА НА ВОЛІ.

ЗАХОДИ В СПРАВІ ЗВІЛЬНЕННЯ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ТА ІНШИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ РОЗПОЧАЛИСЯ МИНУЛОГО ЛІТА

В. Мороз усміхнений на волі

(Р. С.-Г.)

Вашінгтон. — Уряд ЗСА розпочав заходи в справі звільнення Валентина Мороза, одного з найактивніших членів руху спротиву в Україні, як теж російського дисидента Александра Гінзбурга, баптистського пастора Георгія Вінса та двох жидівських дисидентів-активістів Марка Димшіца та Елварда Кузнєцова ще влітї 1978-го року, коли совєтська влада засудила Гінзбурга та жид[illegible] [illegible]го дисидента Анатолія Щаранського на довгі терміни ув'язнення. А коли в жовтні американський суд визнав двох совєтських громалян, Вальдіка Енгера та Рудольфа Черняєва, працівників Генерального Секретаріяту Об'єднаних Націй, винуватими за намагання роздобути військові таємниці ЗСА і засудив їх на 50-річні терміни ув'язнення, то Москва тоді по-

(Закінчення на стор. 4)

Джерзі Ситі, Н. Дж. (З. Снилик) — **ВАЛЕНТИН МОРОЗ В НЮ ЙОРКУ!** — Громовисто приглушаюча, спершу майже направдоподібна, але наспарвді дійсна вістка про те, що людина яка стала символом нескореного духа сучасної України, ступила вільною ногою на землю Вашінгтона, блискавкою рознеслась по Америці, Канаді та інших країнах вільного світу в п'ятницю, 27-го квітня, коли тут до Української Будівлі УНС прийшло з Білого Дому телефонічне повідомлення, що Валентин Мороз в Ню Йорку.

П'ятнадцять хвилин після 4-ої по полудні в цю пропам'ятну п'ятницю працю головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса перервав телефонічний дзвінок історичного, як виявилося, значіння: спокійний, теплий, але з неприхованою ноткою деякого зворушення голос д-ра Збігнева Бжезінського, дорадника президента Джіммі Картера у справах крайової безпеки ЗСА, повідомляв д-ра Флиса, що Валентин Мороз прибув до ЗСА за покищо скомплікованих обставин виміни п'ятьох політв'язнів СССР за двох засуджених у ЗСА московських шпигунів. У дальшому д-р Бжезінські повідомив д-ра Флиса, що з ним негайно сконтактується голова місії ЗСА до Об'єднаних Націй В. МекГенрі в справі побачення з Морозом.

Через кілька хвилин після цього телефонічного повідомлення, телевізійні й радієві станції вже переривали свої програми надзвичайними комунікатами про те, що до ЗСА прибув Мороз та чотири інші політв'язні — Едвард Кузнєцов, Александер Гінзбург, Георгій Вінс і Марк Димшіц — в заміну за шпигунів Вальдіга Енгера і Рудольфа Черняєва.

Не було, здається, ніодної української людини, яка не старалась би перевірити цю неймовірну вістку, що її всі невблагально очікували, а коли вона вкінці прийшла — прямо не могли повірити в її достовірність.

Одержавши дозвіл від американських органів безпеки, д-р І. Флис, головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук подались за інструкціями амбасадора МекГенрі до готелю „Об'єднані Нації" в Ню Йорку, де на 37-му поверсі очікував їх в одній з кімнат Валентин Мороз. Вони були першими українцями вільного світу, які привітали зворушливо-мовчазними обіймами гостя з України. До них опісля долучились — після довших переговорів з представниками Державного департаменту і членами охоронної сторожі — редактори Євген Федоренко, Зенон Снилик і Рома Сохан-Галзевич та головний радний УНСоюзу д-р Аскольд Лозинський і голова бюра СКВУ при ОН мгр Борис Потапенко.

З витончено-блідого обличчя Мороза проміняла радість ясно-брунатних очей, а потиски худорлявих рук супроводили ерудитні, але зворушливі, слова вдячности. „Не вам вітати мене, але мені вітати вас і дякувати вам за все, що ви для мене зробили", — говорив Мороз, не приховуючи подиву, поваги, здивування й радости з приводу вживання гарної української мови, зокрема українською молоддю. Він заспокоїв затурбованих його фізичним станом присутніх, коли він заявив, що почувається добре, хоча дещо втомлений швидким ходом подій, подорожжю і враженнями.

У пізніших годинах вечора розмови перервали телефонічні привітання від Надії Світличної з Філядельфії, яка кілька хвилин пізніше вже була в дорозі до Ню Йорку. Біля 9-ої години, через тісний кордон сторожі, до Мороза добилась чотиричленна делегація Організацій Визвольного Фронту в особах п-і Дарії Степаняк, мгра Івана Кобаси, Ігоря Зварича та Оксани Даськів і привітали його теплими словами й квітами. Після 11-ої години увечері, коли В. Мороз вже приготовлявся до відпочинку, до нього загостила мгр Уляна Мазуркевич, голова Комітету його імени у Філядельфії, з проханням загостити до міста Братньої Любови в суботу в пополудневих годинах, щоб українці у Філядельфії могли привітати його в попередньо запланованій демонстрації в його обороні, яка перетворилась у свято подяки в наслідок його несподіваного звільнення. Мороз дав свою згоду і дотримався слова.

Зворушливі привітання продовжувались в суботу, 28-го квітня, коли на прохання Мороза і за дозволом екзекутивних урядовців УНСоюзу, який формально перебрав опіку над ним згідно з попередніми заявами такого зобов'язання перед урядом ЗСА та міжнародніми організаціями, охорона допустила: Владику Мстислава, президен-

(Закінчення на стор. 4)

В. Сохан (справа) представляє В. Мороза (зліва доправа): ред. Є. Федоренко („Свобода"), д-р А. Лозинський (УККА), Б. Потапенко (СКВУ), головний касир УНС У. Дячук.

(Світлила Рома Сохан-Гадзевич)

У кімнаті В. Мороза в готелі (зліва): Валентин Мороз, головний секретар УНС В. Сохан, головний предсідник УНС д-р І. Флис.

(Р. С.-Г.)

В. Мороз відвідав „Український Пантеон"

Бавнд Брук, Н. Дж. — У Провідну неділю, 29-го квітня, Валентин Мороз відвідав Центр Української Православної Церкви в Америці, щоб взяти участь в урочистостях.

В. Мороз був на Панахиді, яку відправив Владика Мстислав з архиєпископами і духовенством біля пам'ятника „Борцям за волю України на Українськім Православнім Цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку.

При кінці Панахиди Валентин Мороз прочитав „Молитву за Україну".

„Минуло вже 9 років з того часу, коли я міг побувати в церкві", — заявив Валентин Мороз.

Його ентузіястично вітало кілька тисяч українців. В. Мороз відвідав Музей при Церкві-Пам'ятнику, звернувся з коротким словом до присутніх, дав інтерв'ю телевізійній станції русло 4 та відбув довшу конференцію в резиденції Владики Митрополита Мстислава з участю Архиєпископів та українського православного священства.

Докладніші інформації будуть подані в наступних виданнях „Свободи".

Учасники в Бавнд Бруку співають український національний гимн біля пам'ятника „Борцям за волю України". Стоять (зліва): Н. Світлична, В. Мороз, Владика Мстислав.

(Світлив д-р О. Соколишин)

Українська молодь вітає В. Мороза при виході з готелю.

(Світлив Ігор Длябога)

В Ню Йорку помер сл. п. Юліян Ревай — колишній прем'єр Закарпатської України

Ню Йорк, Н. Й. — Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки з великим жалем повідомляє, що в понеділок, 30-го квітня 1979 року у ранніх годинах помер несподівано на удар мозку сл. п. Юліян Ревай — колишній прем'єр уряду Закарпатської України, визначний політичний і громадський діяч, колишній директор і керівник Канцелярії УККА, голова товариства і кредитової кооперативи „Самопоміч", директор Українського Інституту Америки, голова Карпатського Дослідчого Центру та член багатьох інших організацій.

Сл. п. Юліян Ревай

Покійний прем'єр Ю. Ревай народився 1899 року в с. Мирча на Закарпатті. Від 1922-35 рр. сл. п. Ю. Ревай працював в „рефераті міністерства шкільництва та освіти" при крайовому цивільному управлінні Підкарпатської Руси.

Він був співосновником, а згодом головою учительської Громади, секретарем Педагогічного Товариства, крайовим звітодавцем Пласту, автором ряду підручників для народних шкіл, редактором журналу „Учитель" і суспільно-господарського журналу „До перемоги", послом празького парляменту, співавтором закону про автономні права Карпатської України, основником Українського Національного Об'єднання членом уряду, а пізніше прем'єром Закарпатської України та сповняв інші важливі функції у політичному та громадському житті.

На еміграції в Німеччині був членом Головної Управи ЦПУЕН та живо цікавився політичним життям.

Похоронів сл. п. Ю. Ревая ще не устійнено. Дальші інформації будуть подані в чергових числах „Свободи".

СЛОВО ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОСТИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

(На прохання редакції „Свободи")

Я радий, що можу нарешті ступити на землю Вашінгтона, привітати українську громаду Америки й цілого вільного світу, сказати те, що я думаю, що каже моє сумління і не думати при тому, яка буде реакція КГБ.

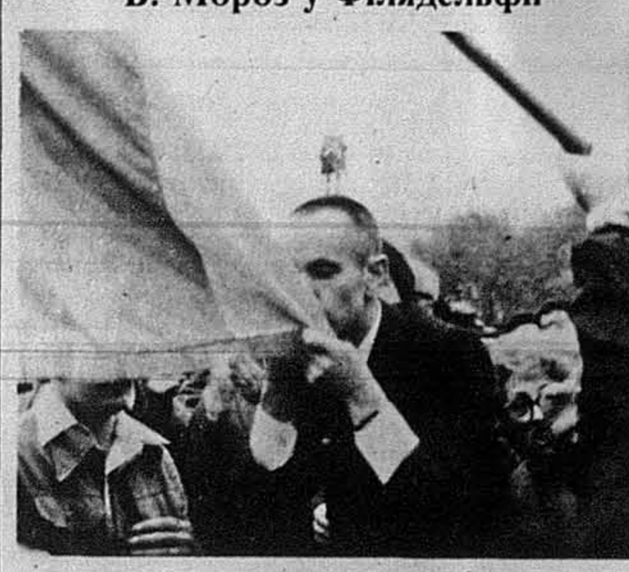
Я радий привітати українську громаду Америки й цілого вільного світу з перемогою. Так, я маю більше права привітати вас, як ви мене. Мова йде не про зміну особистої долі однієї людини, мова йде про велику принципову перемогу. Українська громада довела своє **МОЖУ.** *Немає нічого більш гнітючого від усвідомлення, що зусилля не приведе до нічого і немає нічого більш окрилюючого, коли про результат можна не тільки довідатися, але й потиснути йому руку, обняти його і сказати йому — вітаю. Мій приїзд є такою перемогою. Як би не прикро було для Кремля, але в тій страшній завісі, спорудженій між Україною і Заходом, час поробив щілини. Сонце затулити неможливо. Почесно ввесь час триматись навіть там, де нема вже жадних ресурсів — фізичних, психологічних і духовних, — але в сто разів більш радісно відчути, що це тримання нарешті скінчилось і є можливість приступити до праці.*

Я радий, що можу нарешті працювати для української справи, в міру своїх сил і вмілости, маючи перед собою велику мету поборювати ту страшну колоніяльну реальність, витворену кремлівським комунізмом на Україні, що має за свою мету: ліквідацію України, як духового організму.

Я бачив багато демонстрацій, манїфестацій в Совєтському Союзі, що були на точці замерзання, і я сьогодні побачив, як виглядають манїфестації й зовиги на вільній землі, повені вогню і щирого почуття. Я знав, а тепер я відчув, наскільки незмірно більший потенціял має свобода і наскільки жалюгідно мізерними ресурсами може диспонувати диктатура.

Я святкував Великдень у неволі. Тепер уже травень, але справжній Великдень для мене сьогодні. Стаю сьогодні у велику українську громаду вільного світу, нагороджений щедріше над усі сподівання — Христос Воскрес!

В. Мороз у Філядельфії

В. Мороз віддає пошану українському прапорові, який він вперше побачив.

(І. Д.)

Філядельфія. — Після закінчення пресової конференції, яка відбулася в суботу 28-го квітня в готелі „Об'єднаних націй", Валентин Мороз у товаристві головного предсідника УНС д-ра І. Флиса, головного секретаря УНС В. Сохана, президента-елект СКВУ і адміністративного директора УККА мгра І. Базарка, голови Комітету Оборони В. Мороза мгра Уляни Мазуркевич та інших поїхав на заздалегідь заплянувану в Філядельфії манїфестацію в обороні В. Мороза, яка перетворилася у величаве свято з приводу його звільнення.

На демонстрації В. Мороза привітали чільні представники української громади та американські діячі Філядельфії.

В. Мороз на цій демонстрації заявив: „Ви вітаєте сьогодні мене, але й ви вітаєте своє завзяття і свою перемогу". Але також „Вийшов чудовий символ - демонстрація, яка була приготовлена, як демонстрація вимоги звільнення, вона відбувається коли мене звільнили."

Під час свого слова, Мороз вказав на українські прапори, заявляючи, що він мріяв ціле життя, щоб їх побачити, але оце вперше, вже на волі, він їх бачить. В. Мороз підійшов до найближчого прапора і поцілував його.

Докладніші інформації будуть подані в найближчих числах „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Терцаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загрозлива ситуація в Туреччині

Ще в грудні минулого року збройні сутички поміж членами мусулманських сект суннів і шиїтів привели до встановлення воєнного стану в Туреччині, який триває по сьогоднішний день, не зважаючи на суворі заходи війська і намагання уряду прем'єр-міністра Булента Ечевіта примирити роз'юшених сектантів. Ці сутички поширились на південносхідню територію Туреччини, де проживають мільйони курдів, які ніколи не закинули мрій про поєднання зі своїми братами в Ірані й Іраку та про встановлення незалежної курдської держави.

Але міжусобиці на релігійному тлі — це тільки одна з проблем Туреччини, яка переходить загрозливу політичну й економічну кризу в наслідок довголітнього застою, занедбання партійної поляризації й надмірної бюрократизації. Це, очевидно, серйозно турбує ЗСА та їх союзників — членів Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), бож Туреччина, з уваги на її стратегічне положення, являється наріжним каменем цього оборонного пакту. Тому західні країни стараються допомогти Туреччині всіми можливими засобами привернути політичну стабільність та вийти із затяжної економічної кризи.

Отже уряд ЗСА вже запропонував збільшення економічної допомоги Туреччині з 300 до 450 мільйонів долярів у фіскальному 1980 році, а країни НАТО погодились дати цій країні кредити та збільшити закуп турецьких виробів під умовою, що уряд Ечевіта виявить більшу наполегливість у поборюванні інфляції та безробіття. Але Ечевіт переступив межі пристойности, а то й раціонального думання, вимагаючи від Заходу негайної допомоги в сумі 1,5 більйона долярів, погрожуючи, що у випадку відмови він звернеться за допомогою до Совєтського Союзу.

Одначе в той самий час турецький уряд вагається з приміненням конституційних реформ та економічних стимулів, у наслідок чого задовження Туреччини в самому тільки Міжнародньому Валютному Фонді зросли до 3-ох більйонів долярів, безробіття зросло до 25 відсотків, інфляція збільшилась до 50 відсотків, а видайність знаціоналізованої частини індустрії зменшилась на 50 відсотків. Задовження Туреччини зростають ще й тому, що ця країна не має своїх запасів нафти і змушена її імпортувати.

У цій ситуації ліво-центристська коаліція Ечевіта опинилась на грані упадку, як твердять деякі політичні аналітики, висуваючи здогади, що в Туреччині може прийти до військового перевороту, як це сталось в 1971 році. Такі прогнози і наявні „залицяння" Ечевіта до Москви турбують уряд ЗСА і її союзників, бо Туреччина — це одинока країна на Близькому Сході, в якій ЗСА вдержують підслухові електронічні станції. Після знищення таких станцій в Ірані, їх вдержання в Туреччині є ключевим для перевірки додержання Совєтським Союзом умов САЛТ II, якщо дійде до підписання такого договору. З тих та інших причин ЗСА та країни НАТО доложать всіх зусиль, щоб допомогти Туреччині перебороти економічну кризу. У розв'язці політичних проблем, однак, турецькі лідери мусять самі виявити більше зрілости, толерантности й раціональности та припинити вузькопартійні свари, які переносяться на населення з трагічними наслідками для нього. В одному й другому випадку туркам допоможе здоровий політичний глузд і певна доза самопосвяти, в ніякому разі шантажування Заходу чи примінювання дуже небезпечної „совєтської карти".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Юл. Мовчан

„ЧИ НЕ ЗАТРИМАЮТЬ НАС В УКРАЇНІ!"

Таке питання все частіше й частіше можна почути серед нашої спільноти у зв'язку з наближенням 1-го липня ц. р. Справа в тому, що від того часу в Совєтському Союзі вступив в дію новий закон „Про громадянство СССР", який був схвалений Верховним Совєтом у грудні м. р. Хоча цей закон є одним з найганебніших законів, які будь-коли проголосив протинародний московсько-большевицький режим напротязі його 60-ох років панування над поневоленими народами, проте не тільки в чужомовній; але також й в українській пресі він знайшов порівняно малий відгук. Оскільки тут ідеться про чергове обмеження прав людини, то для чужинців, видно, в цьому не було нічого цікавого. Однак, для людей, які походять із території СССР, зокрема, для нас українців, цей нечуваний до цього часу закон зачіпає „за живе", і тому дуже дивно чому він не знайшов відповідної реакції з боку нашого громадянства, зокрема, з боку наших центральних організацій. В чому справа?

У вступній „точці" цього закону читаємо: „Громадянин СССР повинен дотримуватися конституції і совєтських законів, з гідністю нести високе звання громадянина СССР, охороняти інтереси Совєтської держави, сприяти зміцненню її могутности і авторитету, бути вірним своїй соціялістичній батьківщині". Все нібито в „порядку".

Але в 17-му пукті чорним по білому написано, що новий совєтський закон не дає можливости відректися совєтського громадянства, бо тільки уряд СССР „по своему усмотрєнію" має право позбавити, на своє бажання, того чи іншого громадянина совєтського громадянства. Іншими словами, якщо ти мав чи не мав щастя народитися у СССР, але потім з тих чи інших причин, чи обставин хотів би виїхати до іншої країни (а за минулих 70-80 років тільки з одних українських земель таких було мільйони), то згідно новим совєтським законам, про це треба забути. У зв'язку з цим мимоволі приходить на думку питання: якщо життя у СССР аж таке приємне, як це при кожній нагоді підкреслюють московські можновладці та їхні продажні пропаґандисти, то навіщо треба було ухвалювати аж спеціяльний закон, згідно з яким підсовєтським громадянам забороняється змінювати совєтське громадянство? Чи подібного роду закон можна собі уявити в умовах, скажімо, ЗСА або Канади, де ніхто нікого не змушує жити в цих країнах. За вийнятком, хіба, злочинців або тих, що запідозрені, в злочинах, яким лише на певний час забороняється виїхати за кордон.

Але це тільки „квіточки" нового закону — „ягідки" побачимо далі. А саме: в п'ятому пункті говориться, що „збереження громадянства СССР громадянами, що живуть за кордоном само по собі не означає втрату громадянства СССР"... Аби було ясніше, про що тут йдеться, подається спеціяльний 8-ий „пункт" — „Непризнання за громадянином СССР подвійного громадянства", в якій підкреслюється, що „за громадянами, які є громадянами СССР, не визнається громадянства іншої держави". Очевидно, цей „пункт" передусім стосується всіх українців та інших вихідців з московської імперії, які опинилися на еміграції після Другої світової війни. Це значить, що незалежно від того як довго ви перебуваєте на еміграції і як довго ви втішаєтеся набутим громадянством іншої країни, до якої вас доля закинула згідно нового закону вас й далі вважають совєтським громадянином, і далі мусите „охороняти інтереси Совєтської держави, сприяти зміцненню її могутности і авторитету, бути вірним „своїй" соціялістичній батьківщині", як зазначено в уже цитованій нами наступній частині цього нового драконівського совєтського закону.

Але захланним московським імперіялістам цього ще не досить — крім нас — вони хочуть знищити також наших дітей, внуків, правнуків. Не вірите? В пункті 11-му про це зазначається ясно й недвозначно: „Дитина, батьки якої до моменту народження мали громадянство СССР, є громадянином СССР, незалежно від того, родилася вона на території СССР чи за межами СССР". Доповнюється вона „пунктом" 12-им: „Дитина, один з батьків якої до моменту народження дитини був (чи була) громадянином СССР, а другий (або друга) є громадянином без громадянства або був невідомий, є громадянином СССР, незалежно від народження".

Якщо до цього часу батьки — тепер натуралізовані американці, канадці, австралійці і т. д. побоювалися поїхати на відвідини до СССР, звідки вони походять, то виявляється, що згідно з новим совєтським законом про громадянство від 1-го липня ц. р. також їхнім дітям, народженим у вільному світі, є певною небезпекою поїхати з СССР бо тепер вони також є громадянами СССР! На таке нахабство й хижацтво хіба здібна тільки совєтська влада.

Що „спонукало" московський уряд проголосити новий закон про громадянство СССР?

На мою думку, це могли спричинити два моменти. Поперше, якнайбільше унеможливити втечу громадян із совєтського „раю" (мовляв, хоча комусь і вдасться втекти, проте хай він чи вона пам'ятають, що як совєтськими громадянами, ми ними завжди будемо „опікуватися", тобто, їх переслідувати і за ними полювати, бож вони є „наші" підсовєтські „ґраждани". Подруге, зменшити до мінімум, якщо не цілком, кількість відвідин в Україну та СССР колишніх вихідців з СССР та їхніх нащадків, бо згідно з новим законом, кожного такого відвідувача чи їхнього сина чи дочку совєтські власті мають повне „право" не випустити назад, бож згідно з цим законом вони є громадянами СССР! Чи совєтські власті будуть це практикувати, чи ні — невідомо, але що юридично така небезпека може заіснувати, то це факт Ось чому, як зачуваємо багато українців хочуть відвідати своїх рідних на рідних землях ще перед 1-им липня, коли той закон формально ще не буде діяти.

У зв'язку з цим цікаво було б знати становище українських організацій, зокрема УККА, чому б їм не звернуґися до совєтських амбасад або принаймні, до однієї із них у Вашінгтоні чи Канаді і вияснити справу більш детально? Зокрема, було б добре вияснити в них, чи особи, які згідно з новим совєтським громадянством є „громадянами СССР", можуть мати гарантію чи запевнення, що їх впустять назад, якщо вони „осміляться" після 1-го липня поїхати в СССР? Це дуже важливо! Однак найкраще це було б зробити не індивідуально, але загально, за допомогою певної авторитетної організації чи установи.

У кожному випадку, новий совєтський закон про громадянство, який, як ми вже зазначили, має на меті унеможлвити живий контакт між українцями по обох боках залізної заслони, в очах всього світу ще раз дуже сильно дискримінує совєтську підневільну систему. Цей закон свідчить про те,що СССР стає навіть більшою тюрмою народів, чим колишня царська Росія, за часів якої майже не існувало утруднень щодо виїзду за кордон і цим самим зміни громадянства. Значить не все є добре зі совєтською імперією — єдиною і вже останньою великою імперіяльною державою в світі, диктатори якої змушені застосовувати аж такі методи до своїх підневільних громадян аби втримати її від розпаду.

Єв. Берловський

НЕ ЛУКАВТЕ!

(Із серії — Вечірні рефлексії...)

Було колись, куди не глянь — скрізь тільки богонаступник на землі та десь, там у висоті, людьми затьмарений, сам Бог. І відгороджувано Бога від землі всіма силами. Лукаві хотіли, щоб над усим і небесним і земним був тільки бог земний — Царь-батюшка, та й нікого іншого. Земного земні намагались перетворити у найвищий авторитет у всьому і над всіма. Раз немає Божому царству кінця, — думали лукаві, — то й бути не може кінця царству його наступникові на землі.

Свідомі свого лукавства так і пішли на смітник історії без покаяння. Лукавими жили, лукавими і вмерли.

Прийшли нові часи. Самого Бога новіші лукавці проголосили „опіум для народу". Геть із ним! Ось, маєте вождя. І тільки йому всі поклоняйтесь. І по старій звичці чимало з тих, кому вигідно було, почали поклонятись йому і других змушували до того. І чим тільки не проголошувано нових вождів. Вони — з усіх наук найгеніяльнішими стали не тільки для народів земель загарбаних царями-батюшками, але й почали за допомогою лукавих виходити на широкі води, в люди. Мовляв, ми й для міжнародних мас такі ж великі, як і для своїх. Були, та й відійшли. А скільки ж лиха натворили оті нові вожді такі, як Ленін, Троцький, Сталін, Хрущов... Не відставали від них у злих ділах і тії лукаві, що мудрішими за Бога справжнього робили. Зі шкури лізли й тепер лізуть, щоб усі поклонялися тройці земній: Марксу, Енгельсу, Ленінові. Щоправда,хотіли до цієї тройці ще четвертого якось пристроїти — Сталіна — та збагнули, що й лукавству межі своєї є і якщо це не в інтересах власних, то нащо старатися. Та й не під силу. А раз не під силу небесну тройцю загнати в небуття, то нехай і на землі вже тройця буде. Четвертого не треба!

Так було. Та ось прийшли ще новіші часи. Змінилися часи. Змінилися і люди і події. Ми — свідки перероджень націй. Раби — народи свої ні від кого незалежні держави потворили. Людина вийшла поза земні орбіти в нові незвідані простори Всесвіту. І розум людський рветься до нових галактик ! Тільки б жити, якби не оті лукаві. Та видно не прийшла ще на них остання година. А діла їх самі за себе говорять. Куди не глянь, всюди, де треба і не треба, вождя нового над усіма і всим, в сірка очей не позичавши, пруть та й пруть.

Він — скрізь. Нема стратегії, доктрини, ні генеральних ліній, настанов, ні галузей народно - господарських, ні розвитку технічно-наукового, ні нових творів письменства — нічого вже нема без нього. А дарма. І з ним лукаві заведуться.

Історії лукавим, для своєї користи, на віки-вічні не нагнути. З очей народних уже давно спада облуда, лукавством плекана. Дивись, не зчуємось, як зовсім упаде. І не врятують вже тоді лукавих, ані нові гасла, ані старі уличі. Нової ери час надходить. І бути їй народам всім на щастя і на радість. І без лукавства і лукавих!

БЕЗ КОМЕНТАРІВ

(Друкуємо уривки з листів з України. Хоч мова не завжди нормативна, але вона зберігає безпосередність і дає уявлення, як там творять)

(—оклю—)... вона людина практична, до того ж привітлива, весела, у неї багато друзів. Такій людині легко живеться. Родина молодшої доньки хороша у всіх відношеннях: і дружина, і свекри, і синуля — одна втіха. Працює донька масажисткою разом з мамою у школі-інтернаті для хворих дітей, головне на скривлення хребтів та ін. Доля старшої доньки нещаслива, хоч одружилася з великого кохання. Він латиш, вдачі недоброї, але з ним можна було б ужитись, а от свекри просто жахливі: вони ненавидять невістку, бо вона росіянка.

22 серпня 1978

•

Ваші побажання до мене в 1977 році збулися. Я отримала квартирку. Хоч і маленька, але ж з усіма вигодами. Тепер усіх вас запрошую в гості до себе. Як би я хотіла разом з вами бути в святкові дні. Мені дуже сподобалось, як ви святкуєте. У нас невеликі морози, але сніжку підкинуло багатенько, гарно надворі, добре, як не розтане до Нового року то гарна буде ялинка. У нас скрізь на площах величезні ялинки наряджають, всю новорічну ніч люди гуляють навколо ялинки.

23 грудня 1977

•

В нас зараз дощі перестали, суха тепла погода, нічого не робимо, сидимо під хатою на сонці, гріємося, бо вже з огородами упоралися, тепер скучаємо, що нічого працювати. Коли захолода, то буду в хаті сидіти, читати то газети то книжки. Ми вже готуємося до різдва і нового року, для онуків купуємо подарунки, бо на різдво принесуть вечерю, то треба їм купувати подарунки, а на новий рік прийдуть посипати і поздоровляти з новим роком, тож треба подарунків, а в нас шість душ онуків.

Полтавщина, 24 листопада 1978

•

Напишіть, чи сподобався Олі Шукшин? Його перекладають на багатьох мовах світу. Він „очі в очі" дивився життю. На рос. мові й на укр. Шукшина неможливо у нас дістати. Колись бачила, як хтось виніс продати, так із рук вихопили за 30 карб. книжку.

18 листопада 1978

•

Тиждень тому одержали листа з малюнком весільного короваю, а позавчора й другого листа-поздоровлення з препишним лемківським короваєм. Особливо нам усім подобалися оті тонко (скульптурно просто) виліплені пташечки з тіста, рясно розкидані по ньому. В нас на Уманщині коровай обов'язкове печиво на весільному бенкеті. Печуть його літні жінки за день до весілля в хаті у молодої (сходяться коровай бгати). У тісто кладуть багато смачного, а коли місять співають короваййних. пісень:„Світи,Боже,з раю, до нашого короваю" або ж таку:„Наша піч регоче,наша піч регоче,короваю хоче, а припічок усміхається, — короваю сподівається..." Звичайно, на весіллі коровайних пісень багато, та я їх не запам'ятала. Коли подають на весіллі коровай то дружки у співах кепкують зі старшого боярина, якому належить покраяти коровай на скибки. „Крає боярин, крає, золотий ножик має! А з того золотого нема ніякого. Бігає боярин попід хати Ножа позичати!" Мусить хлопець від дружок „відкуплятися" цукерками.

Народнє весілля на Україні — це грандіозна і яскрава опера, в якій, що не пісня, то розкішний твір, повний поезії, часом смутної, навіть драматичної (коли видають дівчину-сироту, або видають силоміць за нелюбого), часом повної гумору, сміху, жарту.

Захопилася я споминами про сільське весілля і ними і Вам голову морочу! А це все Ваші малюнки навіяли!

Київ, вересень 1978

•

Ліда ще не одружилася. Вони обоє здають іспити: вона в технікумі, а він в інституті, а коли закінчать іспити, тоді й буде весілля. Весілля відбувається в нас по-старому, печуть шишки, коровай, все печуть, що положено до весілля, перев'язують старостів рушниками, молодому руку праву перев'язують платком білим і всіх рідних перев'язують, хто на весілля запрошений.

Полтавщина, 19 липня 1978

Ігор Качуровський

РОЛЯ „ХАТЯН" У РОЗВИТКОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(До семидесятиріччя заснування журналу „Українська хата")

(8)

„Бо життя взяло своє, а Шевченко був дійсний поет з ласки Божої. І збудилася в ньому як би від чарів яких душа, зродилася та безконечна туга — пункт, як каже Брандес, довкола котрого групуються всі інші романтичні почування, і та своєрідна творча містика...".

У розділі про естетику Шевченка Євшан схиляється до думки, що Шевченко виходить у своїй поезії не з вивчених правил, а „з несвідомого потягу до прекрасного". Торкаючися одного з головних питань естетики: що вище — твір природи чи твір людини, Євшан знаходить у Шевченка дві протилежні відповіді: в листі до Залеського поет писав, що мистецький твір впливає на людину сильніше, ніж сама природа, а в щоденнику в себе занотував, що мистець, який відійшов од законів природи — „боговідступник". Однак, виходячи з розуміння природи, як усього, що збуджує в нас „струмінь почувань", критик намагається примирити обидва погляди. Микола Євшан — коли б не перший — звертає увагу на жіночність вдачі Шевченка. Це легко можна було б ствердити прикладами „жіночих поем" („Катерина", „Наймичка", „Відьма", „Княжна", „Марія") та жіночої лірики поетової.

Звісно, не з усіма думками Миколи Євшана щодо Шевченка можна погодитися. Критик, наприклад, запевняє, що поет „до сім'ї ... все і все повертав, тужив за раєм сімейним. Йому цього тільки треба — і він був би вповні щасливий".

Я аж ніяк цього не думаю: якби Шевченкові і вдалося було збудувати родинне гніздо, то тяжко, однак, припустити, щоб гострота сприймання народного горя притупилася в нього від особистого щастя.

Дещо вдаряє нас думка Євшана про гедонізм Шевченка. Критик вважає, що естатичний і філософський гедонізм, пов'язаний із „первісними, поганськими рисами", входить як складова частина до світогляду кожного справжнього творця. А до справжніх творців належить і Шевченко. (В кожному разі — це концепція, над якою варто замислитися...).

Підкреслюючи Шевченкову самотність та його смуток, Микола Євшан вбачає в них причину релігійних шукань поетових, — прагнення побачити в світі „присущого в ньому Бога".

Не зашкодить також навести оригінальне спостереження Євшана щодо ще однієї з вічних проблем світового мистецтва: зудару між естетикою та етикою. Читаємо:

„І як тільки творець не вдовольняється вже тою суб'єктивною правдою життя, його естетикою — і почне вносити в творчість категорії натури етичної, тоді та творча гармонія пропала. Вже єсть не одна, а дві правди для нього, які себе взаємно не доповнюють, а виключають.

Тоді мистець — починає тужити за правдою одною, вічною, незломною, за „утраченим раєм"...

До таких мистців зараховує критик Шевченка. Звідси — можливо, парадоксальний — висновок:

„Ми абсолютно не можемо говорити про світогляд Шевченка, як про щось закінчене, вироблене й готове. Ми можемо тільки слідити за поодинокими настроями його психіки, підносити й відповідно насвітлювати поодинокі її моменти, говорити про форми і способи спостерігання поетом життя...".

Мені здається, що в даному випадку ліпше було б говорити про еволюцію Шевченкового світогляду...

Шукаючи найвищої точки в творчості Тараса Шевченка, Микола Євшан робить висновок, що поет „в ліриці тільки доходить найбільшої висоти і в ліриці дає безсмертні твори".

Можна погоджуватися з поглядами Євшана або не погоджуватися, однак, слід визнати: друкований в „Українській хаті" есей цього критика „Тарас Шевченко" своїм розмахом і незалежністю думки належить до найвизначніших здобутків шевченкознавства.

* * *

На сторінках „Української хати" знаходимо ще один великий есей, що його написав забутий нині український філософ Андрій Товкачевський. Назва його есею „Григорій Савич Сковорода". Фактично це була наша перша поважна спроба розібратися в сковородинській філософії.

Свій виклад сковородинської філософії автор починає з парадоксу. Він каже: „сучасний читач не зуміє перетравити філософії Сковороди, і не через те, що вона тяжка для зрозуміння, а власне через те, що дуже проста, прямолінійна, самозрозуміла".

Товкачевський протиставить так звану „наукову" філософію та філософію, закладену в художньому творі (наприклад, у Шекспіра), явно віддаючи перевагу останній. Як він каже, „філософ пізнається, не з того, про що він говорить, а з того як він говорить". Автор вважає, що „не той філософ, хто визнає єдину сущність у всіх речах, а той, хто сам, власною душею, відчув цю єдність ... Правдива філософія, поезія й релігія — все це різні ймення для одної й тієї самої речі...". Така філософія (автор називає її споглядальною) дорівнює самому життю, а життю — філософії. Представником такої філософії автор вважає Сковороду.

Суттю сковородинської філософії Товкачевський вважає його слова: „Весь мыр состоит из двоих натур; одна видимая, другая — невидима. Видимая называется тварь, а невидимая Бог. Сія невидимая натура или Бог всю тварь проницает и содержит, везді і всегда был, есть и будет".

Товкачевський тлумачить сковородинське розуміння Бога. Він каже, що „присутність невидимого вічного в нетривкій видимій матерії відчували всі віки й народи, даючи йому ріжні ймення і присвячуючи йому будівлі для прилюдних служб". Потім автор переповідає, пересипаючи цитатами, вислови про сутність Бога в творах Сковороди: „Те невидиме, що ховається за всіма речами, є Бог, „всю твар проницает и содержит", завше був, є й буде. ... Без нього ніщо не має буття: він у дереві є правдивим деревом, у траві — травою, в домі — домом, у музиці — музикою, в тілі нашому — головою, серцем, думками... Його невидима сила тайно розлита по всій Вселенній, всім кермує, порядкує ..., вона є душею й красою всіх наших речей і вчинків, а без неї все „мертво і гнусно". Бог один існує у всіх речах, без кінця й початку, а решта — тільки риза його, тінь, тлінь, п'ята, підніжок...".

Інакше казавши, вчення Сковороди в оцінці Товкачевського можна визначити як містичний пантеїзм. Думаю, що така оцінка не відбігає від істини.

Товкачевський зупиняється на атрибутах Бога в філософії Сковороди: „Бог є Начало, Вічність, Правда, Природа, Любов...".

Кілька років тому, коли ми вшановували двісті п'ятдесяту річницю з дня народження Григорія Сковороди, чимало писалося — принаймні тут, на еміграції — про сковородинську „філософію серця". На цей момент звернув увагу ще Андрій Товкачевський. Він стверджує, що Сковорода в своєму розумінні людини головним у її єстві вважає серце.

Як сонце пізнається за його промінням, так і людину можна пізнати лише за її серцем. Але сутність людини, як і всього довколишнього світу, за Сковородою, — дуалістична: „Таким чином, ми маємо всього по-двоє: очі духовні і очі тілесні, руки духовні — і руки тілесні, тіло духовне — і тіло земляне, серце духовне — і серце плотське. Духовно людина є вільна, — наголошує Григорій Сковорода.

Тут мимоволі пригадуються сучасні інакодумці в Совєтському Союзі, котрі за дротами таборів, за мурами тюрем, за гратами психіятричних лікарень зберігають свободу духа. Не даремно поет Микола Руденко під час перебування в „дурдомі" писав:

Я вільний — чуєте? Я нині справді вільний,
А ви — раби!

[Продовження буде]

Про II том „Дрогобиччина — земля Івана Франка"

ДРОГОБИЧЧИНА — ЗЕМЛЯ ІВАНА ФРАНКА. Том II. Редактор д-р Лука Луців. Наукове Товариство ім. Шевченка, Ню Йорк, Серія: Український Архів, т. 32, 1978. 246 ст. (Бібліографічна записка).

Коштом Центрального Комітету Дрогобичан, члена Комісії Регіональних Дослідів і Публікацій НТШ в ЗСА, вийшов другий збірник географічних, історичних та етнографічно-побутових і мемуарних матеріялів про землю Івана Франка — Дрогобиччину. Перший том появився ще в 1974 році (840 сторінок, понад 200 світлин), і мав добрі рецензії. Завдяки Комітетові Дрогобичан під головуванням інж. Володимира Осередчука, вдалося видати другий том, як доповнення до першого.

До збірника входять такі матеріяли, як „Дещо з історії Дрогобича і дрогобичан", з 13-ма статтями таких авторів, як д-р Віктор Пащлавський, д-р М. В. Верган (пише про пацифікацію), три статті Адольфа Гладиловича (про Ів. Франка, Студентську секцію), П. Г. Юрченка і Л. Лепкого про церкви, інж. Вол. Несторовича про українських купців, Дади Гнатів про школу, Василя Колінка, Андрія Сольчаника, інж. Д. Білого на різні теми. В розділі „Славні дрогобичани" подані статті ред. В. М. Вергана про д-р Ст. Витвицького, о. Вас. Ваврика, ЧСВВ, про Єпископа Сотера Ортинського та О. Твардовського: „Василь Франко розповідає про стрийка Івана Франка. В розділі „Діяльні дрогобичани" є згадка Дарії з Левицьких Хронов'ят про інж. Филипа Левицького, далі згадки про дир. Мих. Бараника, Мик. Курчака, ред. В. Вергана про д-р Миколу Сас Терлецького та Олександру Стахуру-Терлецьку, ред. А. Драгана про Луку Луцева як літературознавця, ред. Луки Луцева про інж. Вол. Осередчука, та Мик. Величківського про проф. Мих. Рабія. У розділі „Спомини" є статті: Богдана Левицького, Марії Левицької, ред. Луки Луцева, А. Гладиловича, Мих. Івасівки, інж. Мих. Терлецького, інж. Богд. Соболти та Мик. Турика. Далі ідуть два розділи статтей ред. Вас. Вергана, розділ про Пласт і різне з чотирьома статтями А. Гладиловича, Лева Струка (дві), та інж. В. Флюнта. Збірник закінчується англійським „резюме", словом від редакції Луки Луцева та фотографією Комітету Дрогобиччини, який фінансами допоміг завершити це корисне діло для грядучих поколінь.

Д-р О. Соколишин

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

П'ЯТИЙ З'ЇЗД СЕНІОРІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВІДБУДЕТЬСЯ

на „СОЮЗІВЦІ" в днях 20-го до 25-го ТРАВНЯ 1979 р.

з такою програмою:

НЕДІЛЯ, 20 ТРАВНЯ: год. 10-12 перед полуднем і 2-5 реєстрація; год. 6-8 веч. привітальна вечеря і гостинний виступ інж. О. СОЛТИСИКА (Гриця Мотики) — гумориста.

ПОНЕДІЛОК, 21 ТРАВНЯ: год. 10 рано — офіційне відкриття 5-го з'їзду, схвалення програми з'їзду і ділові наради з відчитанням і одобренням протоколу 4-го з'їзду з червня 1978 р., звітами органів Об'єднання, дискусія над ними та огляд діяльности комісії для старших віком членів УНС, яка існує при Головному Уряді, голови тої ж комісії інж. СТЕПАНА КУРОПАСЯ.

ВІВТОРОК, 22 ТРАВНЯ: год. 10 рано — продовження ділових нарад; год. 2 після обіду — доповідь д-ра ОЛЕГА ВОЛЯНСЬКОГО на тему: **„Психологічні аспекти процесів старіння"**; год. 7:30 вечером: фільм **„Українці в південній Америці"** висвітлить п. ЯРОСЛАВ КУЛИНИЧ, продуцент.

СЕРЕДА, 23 ТРАВНЯ: День призначений для прогулянок чи індивідуальних відвидин; плянується спільна прогулянка учасників.

ЧЕТВЕР, 24 ТРАВНЯ: год. 10 рано — обговорення і схвалення напрямних дій „Об'єднання" на 1979-1980 років, вибір нової Управи і Контрольної Комісії, слово головного предсідника УНС д-ра І. О. ФЛИСА, ухвалення резолюцій і рекомендацій.

Год. 6 веч. і під час бенкету — спільна знимка учасників.

Год. 7 веч. **ВЕЧЕРЯ -БЕНКЕТ** з розваговою програмою, яка включатиме: виступ співочого ансамблю „ПРОМІНЬ" з Ню йорку, танцювальної групи п. ОПРИСКО, есеї-гумористики п. інж. ЛЬВА ЯЦКЕВИЧА та інше. Після вечері **ЗАГАЛЬНА ЗАБАВА** при звуках оркестри „СОЮЗІВКИ" і різні несподіванки.

П'ЯТНИЦЯ, 25 ТРАВНЯ: год. 10 рано — офіційне закриття з'їзду.

Год. 12 в пол. прощальний обід.

•

До участи в з'їзді запрошуємо всіх сеніорів, які є членами УНСоюзу. В справі приміщень на „Союзівці" слід звертатися прямо до Управи „Союзівки", залучуючи завдаток в сумі 10.00 дол. і подаючи число Відділу УНСоюзу якого членом Ви є; оплата за 5-денний побут з харчами виносить 70.00 дол. від особи. Адреса „Союзівки" така:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
KERHONKSON, N. Y. 12446
Tel. (914) 626-5641

За Комісію Головного Уряду УНС:

Інж. Степан КУРОПАСЬ, голова — **Д-р Ярослав Падох**, секретар

За Управу „Об'єднання Сеніорів УНС":

Д-р Володимир Савчак, голова — **Д-р Ірена Крамарчук**, секретар

Президент Франції прибув до Москви на переговори

Москва. — Президент Франції Валері Жіскар д'Естейн прибув в четвер вечором, 26-го квітня ц. р., з офіційною триденною візитою до Совєтського Союзу. На летовищі Жіскара д'Естейна вітав генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід І. Брежнєв та багато інших членів Політбюра, Центрального Комітету КПСС і Ради Міністрів СССР.

Брежнєв, який від довшого часу хворіє й тому була відложена дата візити Жіскара д'Естейна до СССР, виголосив коротке привітальне слово і обмінявся кількома словами з французьким президентом під час привітальної церемонії.

Триденні наради, вже десяті з черги від часу першого приїзду до Москви в 1966 р. тодішнього президента Франції Чарлса д'Голя, мають утвердити ті принципи на яких побудована совєтсько-французька співпраця, яка, на думку совєтських диктаторів, є „ідеальним взірцем співпраці між західньою капіталістичною державою і країнами соціялізму". Сам Жіскар д'Естейн зустрічається з Брежнєвим вп'яте. Вітались вони, як кажуть західні журналісти, „як старі друзі". На летовищі був також голова Ради Міністрів СССР, чи як його популярно на Заході називають „прем'єр СССР" Алексій Косигін, міністер закордонних справ Андрей Громико та інші.

На бенкеті, який був влаштований на честь французького гостя на Кремлі, Брежнєв поновно атакував керівників Китайської Народної Республіки, головно за їхню інвазію на В'єтнам і погрожував, що Совєтський Союз є спроможний покарати кожного агресора, якщо буде потрібно.

Після закінчення переговорів, які заторкуватимуть справи роззброєння, торгівлі, культурної й іншої співпраці між обидвома країнами, буде підписаний спільний комунікат з наголошенням важности політики детанту і співпраці на базі Гельсінкського договору з 1975 року.

Об'єднання Мистців Українців в Америці

запрошує вас на відкриття виставки картин Омеляна Мазурика

У неділю 29 квітня 1979 в год. 1 пол. у галереї ОМУА 136 2-ій вул. в Ню Йорку. Відкрито в будні в год. 6–8 в суботи і неділі від год 1–8 до 6. травня включно

РІЧМОНД, ВІРДЖІНІЯ та ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ та 34-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

запрошують на

ТРАДИЦІЙНІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 5 травня 1979 р.

в Our Lady of Lourdes
8200 Woodman Rd. (off Parham Road)

- КОНЦЕРТ народних танків, співів та скечів у виконанні Ансамблю „ЛИМАН" .... 7:15-8:45 веч.
- танці — Грає „РІДНИЙ КРАЙ" .... 9-1:00 ранку
- В рямках вечора відбудеться ВИСТАВКА МАЛЮНКІВ знаного українського мистця Т. КУЗЬМІВА.

Інформації: тел. (804) 232-3381 або (804) 644-4977

Година Українських Мельодій та Радіо-телепередачі Романа Мариновича

запрошують ВШ. Громадянство на

СЛІДУЮЧІ ІМПРЕЗИ:

1) **ТЕЛЕВІЗІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ з відзначенням ДНЯ МАТЕРІ, субота, 12-го травня 1979 р., год. 9-та веч. — Український Народний Дім,** 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. **Грає популярна оркестра „Дніпро" О. Строцького.** Вступ: $5.00 для дорослих, $3.00 для молоді.

2) **ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК-ФЕСТИН — неділя, 27-го травня 1979 р., год. 12-та дня, УКраїнське Село, Бавнд Брук, Н. Дж. Мистецька програма, виграші, несподіванки. Грає відома оркестра „Коломийка" — М. Шкварко.** Вступ: $3.00, для молоді $2.00.

3) **РІЧНИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ БАЛЬ з вибором КРАСУНІ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕЛЕВІЗІЇ на 1979 р. Субота, 16 червня 1979 р., год. 9-та веч. Центр св. Димитрія,** 691 Roosevelt Ave., Carteret, N.J. **Грає першорядна оркестра „Нічна Мельодія" з Рочестеру. Відповідні нагороди для красуні і їх двох дружок.** Вступ: 8.00, для молоді — $5.00.

Увага! Заінтересованих в конкурсі краси — проситься пересилати свої світлини із інформаціями про вік, образування, заняття і роди заінтересування, найдальше до дня **1-го червня 1979 р.** на нашу адресу:

UKRAINIAN MELODY HOUR
P.O. Box 2257 ■ Washington, D.C. 20013 ■ (202) 832-2887

РОМАН МАРИНОВИЧ, *керівник програм*

Посвячення Української Федеральної Кредитівки „Самопоміч" в Детройті

Парохи українських церков, члени Дирекції, працівники і члени комісій Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Детройті. Сидять (зліва): о. Вейн Ручги, о. Константин Височанський, о. Іван Лотоцький, о. Михайло Бохневич, о. Александер Биковець, о. Нестор Столярчук. Стоять (зліва): Зенон Василькевич, Іван Лотоцький, Адріян Блюй, Богдан Лончина, Марія Кахній, Василь Колодчин, Степан Климишин, Романа Дигдало, Володимир Гупалівський, Марта Тарнавська, Ольга Ласка, Борис Блюй, Любомир Липецький, Евстахія Федак, Надія Літинська, Дарія Брави, Микола Татарин, Ірина Василяк, Іван Качмар і Володимир Баран.

На протязі 25-ох років росла і невпинно розвивалася кредитівка „Самопоміч" в Детройті. Спочатку було п'ять головних організаторів, сорок чотири перших членів-уділовців, сто сорок чотири долярів капіталу. Тяжко повірити, що з таких скромних початків виросла 14-мільйонова фінансова клітина українського економічного життя, з-понад 4,000 тисячами членів.

Це результат постійного зросту довір'я членів, основаного на переконанню, що чесний і громадсько вироблений провід, який з бігом часу перебрав керму попровадить цю установу вміло на користь цілої громади. Провід цей ніколи не забув, що ціллю існування такої установи є служба членам, а через них і цілій громаді.

Так як шляхетність кермує певним способом поступовання, так само довір'я членів, виказуване день-в-день, накинуло на теперішніх членів Дирекції обов'язок показати великому містові, що ми існуємо, розвиваємось, що наша питома вага і значення багато більші як колись.

Це психологічне підложжя ідеї побудови нового будинку кредитівки „Самопоміч". Ми свідомо кажемо будинку, а не бюра, бо амбіція Дирекції сягала багато далі. Тісне пов'язання кредитівки „Самопоміч" з майже цілим суспільним життям нашої громади допомогло усвідомити Дирекції пекучу потребу відповідного приміщення для цілого ряду організацій, які роками каралися по принагідних кутках. Згадати б тільки Союз Українок, „Самопоміч" чи „Культурно-Громадський Клюб. Щоби і їм запевнити можливість дальшого розвитку, була винесена постанова збудувати цього роду будинок, де ті корисні загально-громадські організації знайшли б постійне пристановище, а також рівночасно збудувати приміщення для чотирьох крамниць і в цей спосіб започаткувати український фінансово-торговельний центр, серед відносно нового українського поселення. Так далекозорість членів Дирекції, основана на довір'ю членів і колективи вірних і відданих працівників завершилася в цій новій будові. Згадавши працівників треба сказати, що це одна з найважливіших складових частин такої установи як кредитівка. Вони неслушно залишаються завжди в тіні, бо лише їх чемна поведінка і услужність заохочує людей стати членами і постійно користуватися услугами кредитівки.

У неділю, 3-го грудня ц. р. шість наших священиків, а іменно о. Михайло Бохневич, о. Іван Лотоцький, о. Нестор Столярчук, о. Константин Височанський, о. Александер Биковець і о. Вейн Ручги посвятили цей новий дім. Це була урочиста і зворушлива хвилина. Понад чотириста гостей з увагою вислухали змістовної промови голови Дирекції Володимира Гупалівського, що його представив голова Будівельного комітету інж. Василь Колодчин. Віддаючи кожному, що йому належне, він з пошаною згадав перших п'ятьох основників, з яких двох, а іменно ред. Володимир Несторович і інж. Роман Кромхалюк були присутні. В початковій фазі плянування багато праці вклали колишній управитель Михайло Мушинський і інж. Сергій Лазуренко. Тягар постійного слідкування за перебігом цілої будови був відповідальністю Будівельного комітиту інж. Василя Колодчина і інж. Любомира Липецького. Висловлюючи їм признання за діло добре доведене до кінця, він подякував їм та цілому Будівельному комітетові, до якого входили ще інж. Богдан Андрушків і Борис Блюй в імені всіх членів та цілої громади. Свій оптимізм на дальший розвиток кредитівки він опирав на переконанні, що молоде покоління буде мати настільки зрозуміння до загального і свого добра, що буде постійно користуватися з її послуг й інших до цього заохочувати. Молодий управитель Борис Блюй є наявним доказом реалістичности його сподівань.

Доказом прихильної постави детройтської громади до кредитівки були понад сорок надісланих привітів, що їх відчитав інж. Колодчин. Він подякував священикам за акт посвячення і попросив присутніх оглянути ціле приміщення. Цілевість розподілу всіх кімнат, гармонійні, притишені барви внутрішнього устаткування зробили на всіх дуже приємне враження.

Володимир Баран

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

UNIVERSITY OF TORONTO CHAIR IN UKRAINIAN STUDIES

Primary appointment in the Department of Political Economy, with the possibility of cross-appointment in the Department of History, depending on the research and teaching interests of the candidate.

This is an endowed chair of Ukrainian Studies — rank open. Ph.D. required; publications and university teaching experience required of applicants for senior ranks. The duties are primarily undergraduate and graduate teaching and research in the economic and social history of Ukraine. Preference will be given to candidates who are also able to offer courses in the history of Kievan Rus or modern Ukraine. Salary will be commensurate with rank. Applications to Professor S. M. Eddie, Department of Political Economy, University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada, M5S 1A1. Appointment to the endowed chair is to commence July 1, 1980. A one-year visiting position in the same field is available for the academic year 1979-80. Closing date for applications for the endowed chair is September 30, 1979, and for the visiting position July 15, 1979. Candidates are requested to indicate whether they are applying for one or both of these.

УВУ і Ракленд Коледж
(Нюйоркський Стейтовий Університет)

спільно проголошують

вписи на

„ЕВРОПА ПРОЄКТ — 1979"

Час проекту: від 9-го до 27-го липня 1979 р.

КУРСИ „ЕП-1979": 1. Слов'янська цивілізація; 2. Історія Східньої Европи; вибрані проблеми; 3. Українська Козацька Держава.

(Рівнож в часі літнього семестру відбудеться на УВУ ряд інших курсів (понад 70), з української мови; літератури; історії; культури; права; суспільно-політичних наук та інших ділянок українознавства. Педагогічні курси для вчителів. Високошкільні курси українознавства).

Заплановано прогульку в Альпи, різні імпрези та відвідини культурних центрів Західньої Европи.

ІНФОРМАЦІЇ і ЗГОЛОШЕННЯ на „Европа Проєкт — 1979" з огляду на короткий час, просимо негайно звертатися до Prof. Vasyl Luchkiw, Ph.D., Rockland Community College, State Univ. of New York, 145 College Rd., Suffern, N.Y. 10901, tel. 914-356-4449.

ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ про студії на УВУ, звертатися до Prof. Petro Goy, 101 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003. Tel. 212-228-1394.

СТИПЕНДІЇ: зголошення висилати до кінця травня, на адресу: Ukrainian Free Univ., Scholarship Committee, P.O. Box 455, New York, N.Y. 10956.

ТРАНСПОРТ: Ню Йорк — Европа, звертатися на адресу відомої української агенції KOBASNIUK TRAVEL INC., 157 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003, tel. 212-254-8779.

Вшановуючи пам'ять Дорогого, Незабутнього Друга сл. п. редактора, журналіста, письменника
Михайла Островерхи
складають 50.00 долярів на Патріярхат
Роман, Марія ФОРОСТИНА

В пам'ять бл. п. Антонини Кравчук
складають 25.00 долярів на Патріярший Фонд
Степанія ШИПУЛА з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу мого Дорогого Приятеля
бл. п. Ярослава Гафтковича
складаю $100.00 (сто) на Українську Катедру в Гарварді —
МИХАСЬ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Найдорожчого МУЖА І БАТЬКА

сл. п.

МИХАЙЛА КІЛЯРСЬКОГО

в неділю, 6 травня 1979 р., о год. 12-ій дня буде відправлена ПАНАХИДА,

у вівторок, 8-го травня 1979 р., о год. 7-ій ранку ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо

В глибокому смутку:
дружина — АННА
сини — ЕВГЕН і ВОЛОДИМИР
донька — МАРІЯ з мужем РОМАНОМ

КОНЦЕРТИ СЛАВНОЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Дириґент **ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ**

КОНЦЕРТ ПРИСВЯЧЕНИЙ 60-РІЧЧЮ ІСНУВАННЯ КАПЕЛІ.

Увага! НЮАРК, ІРВІНҐТОН, МЕЙПЛЕВУД, ЮНІОН й ОКОЛИЦІ! Увага!
Субота, 19 травня 1979 р., год. 8-ма веч.
Union High School Auditorium
North 3rd Street off Burnett Ave., UNION, N.J.
КВИТКИ ДО НАБУТТЯ:
ДНІПРО — 698 Sanford Newark, N.J. Tel.: (201) 373-8783
ГОВЕРЛЯ, 1060 Springfield Ave., Irvington, N.J. (201) 374-5768
БАЗАР, 1082 Springfield Ave., Irvington, N.J. (201) 374-6446

Увага! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ! Увага!
Неділя, 20 травня 1979 р., год. 5 по пол.
High School of Fashion Industries Auditorium
225 West 24th Street, NEW YORK, N.Y.
КВИТКИ ДО НАБУТТЯ:
АРКА, 48 E. 7th St., New York, N.Y. (212) 473-3550
ЕКО, 145 2nd Avenue, New York, N.Y. (212) 254-0888
СУРМА, 11 East 7th Street, New York, N.Y. (212) 477-0729

На прийнятті у п-ва Грабарчуків УМ придбав 2,500 долярів

Члени Організаційного комітету в справі прийняття на фонд Українського Музею. Стоять (зліва): пані Ліда Грабарчук, Оля Ставнича, Таня Бутович, Віра Тершаковець, Оксана Тритяк і Ольга Тритяк.

Дня 17-го березня ц. р. у домі п-і Ліди і д-ра Евгена Грабарчуків відбулося прийняття, що його зорганізував комітет пань — ентузіясток Українського Музею у Ню Йорку з метою придбання фондів на його дальшу розбудову.

Понад 90 осіб прислухувалися мистецькій частині вечора, в якій наша відома піяністка Юліянна Осінчук відограла на фортепіяні твори Лисенка, Рахманінова, Крайслера, Шопена та Ліста, а проф. Володимир Тритяк, член Трентонської симфонічної оркестри, при акомпаньяменті п-і Таїси Богданської, нашої знаної піяністки й учительки Українського Музичного Інституту, відограв твори Сарасате, Дворжака, Чайковського та Шумана.

Наші мистці віддали свої вміння, труд і час без ніякої винагороди. Варто нагадати, що п-на Осінчук вже раніше відіграла чотири концерти в Ню Йорку, Нюарку, Детройті і Філядельфії, прихід з яких вона призначила для Українського Музею.

Після мистецьких виступів д-р Б. Цимбалістий, голова Управи УМ з'ясував значення існування музею для культурного життя кожної країни, а зокрема українського музею для життя української громади. Після двох дуже успішних років існування УМ у Ню Йорку, — сказав він, — треба почати кампанію для розбудови музею так, щоб він став повним репрезентантом наших культурних надбань у вільному світі. Кураторка музею Оксана Грабович з'ясувала теперішню програму Музею та її успіх серед американської публіки. Пізніше ввечері д-р Климентій Рогозинський, заступник голови Управи, закликав присутніх ставати членами Українського Музею, та якщо хтось має віддати вартісні мистецькі об'єкти до нього. Він зазначив, що Український Музей має добрі перспективи розвитку.

Програму вечора і прийняття зорганізував Комітет пань під керівництвом п-і Ольги Ставничої, до якого ще входили: Ліда Грабарчук, Оля Тритяк, Оксана Тритяк, Таня Бутович, Віра Терпіаковець, Мирося Ваньо, Іванка Олесницька та Ірина Федишин.

Під час прийняття допомагали молоді п-во Ігор та Зірка Палюхи, Любомир Мудрий та пластунки з Пассейку: Наталка Федун, Наталка Колодій, Наталка Моравська, Леся Стець та Діяна Турчан.

Під час вечора, крім загальної суми 2,500 долярів на УМ, ще зделярував 500 долярів д-р Остап Тершаковець, що дасть йому титул добродія Українського Музею, та д-р Богдан Цимбалістий, який зделярував 1,000 долярів і цим самим став меценатом Музею.

Б. Ц.

Нема то як ни

СОЮЗІВЦІ!

ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Найкраще місце відпочинку і вакацій в Кетскильських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

Замовляйте місця завчасу на:
КІМНАТИ — на незрівняний вакаційний побут **на СОЮЗІВЦІ!**

Гірська природа, відновлені кімнати, домашня кухня, 8 тенісових кортів, відбиванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших удогіднень.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР
для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ у віці 12-18 р.
23-го червня — 3-го липня 1979 р.

ДИТЯЧИЙ ТАБІР
(від 7-11 р.)
ДІВЧАТА від 23 червня — 7 липня 1979 р.
ХЛОПЦІ від 7 липня — 21 липня 1979 р.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
від 22 липня — 11 серпня 1979 р.

КУРС УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ
від 12 серпня — 21 серпня 1979 р.

....

Ім'я, прізвище ....

Адреса ....

....

Замовлення висилати:

Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N. Y. 12446 Тел.: (914) 626-5641

ЗАХОДИ...

(Закінчення зі стор. 1)

важно почала переговорювати про обмін своїх двох шпигунів за ув'язнених чи засланих дисидентів, хоча вже в червні совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико видвигнув цю справу в розмові з державним секретарем Сайрусом Венсом.

Відтак д-р Збігнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, секретар Венс та ряд інших урядовців переговорювали зі совєтським амбасадором Анатолієм Добриніном та іншими членами совєтської амбасади в справі обміну. Спершу уряд ЗСА закликав Москву звільнити теж Щаранського і Юрія Орлова, заарештованого голову Московської Гельсінкської Групи, але совєтський уряд відмовився. Остаточно дійшло до порозуміння, що Москва звільнить 5 згаданих політичних в'язнів, а ЗСА двох засуджених совєтських шпигунів.

Речник Державного департаменту вже після обміну заявив редакції „Свободи'', що хоча уряд ЗСА представляв Москві різні листи, то на кожній з них було ім'я Валентина Мороза, додаючи, що „ми невідкличнo були зобов'язані відносно звільнення Мороза і то під будь-якими обставинами''.

Між іншим, спостерігачі вказують, що це правдоподібно перший раз, що відбувся обмін 2-ох совєтських громадян за п'ятьох осіб, яких перед самим виїздом із Совєтського Союзу позбавлено совєтського громадянства, тобто не обмінювали совєтських громадян за американських чи громадян якоїсь іншої країни вільного світу. Крім того, коментатори підкреслюють, що фактично встановлено прецедент, бо Москва вперше виміняла своїх шпигунів за політичних чи релігійних в'язнів.

У половині квітня Бжезінські та Добринін знову переговорювали відносно обміну, а в понеділок, 23-го квітня, совєтський амбасадор дав Бжезінському знати, що справа полагоджена.

Тоді совєтські чинники перевезли Мороза, Гінзбурга, Димшіца та Кузнєцова із концентраційних таборів, а Вінса із заслання, до Москви, хоча ці політичні в'язні довший час не знали, куди їх везуть. Аж вранці в п'ятницю, 27-го квітня, у в'язниці Лєфортово у Москві їх повідомили, що позбавляють совєтського громадянства.

Відтак політв'язнів посадили на літак совєтської повітряної лінії „Аерофлот'', сконфіскувавши раніше їхні особисті записки, статті і праці. Того ж самого дня в пополудневих годинах вони прибули на летовище Кеннеді в Ню Йорку. Тоді одночасно два совєтські шпигуни Енгер і Черняєв всіли в цей літак в одні двері, а п'ять звільнених політичних в'язнів, які протягом цілої процедури обміну були під гострим наглядом працівників КГБ, висіли з літака іншими дверима.

Із летовища Кеннеді Валентина Мороза та 4-ох інших колишніх політв'язнів автомобілями перевезено до готелю біля Об'єднаних Націй.

Р. Барталом'ю (справа), з Крайової Ради Безпеки прощається з В. Морозом. Посередині В. Сохан.

(Р. С-Г)

Після складення квітів біля портрету Левка Лук'яненка В. Мороз закликає виступити в його обороні.

(І. Д.)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ...

(Закінчення зі стор. 1)

В. Мороз відповідає на запитання кореспондентів. Справа його перекладач ред. З. Снилик, „Свобода''.

(І. Д.)

та-електа СКВУ і адміністративного директора УККА мгра Івана Базарка, д-ра Володимира Душника, ред. Антона Драгана, інж. Евгена Івашкова а згодом пасторів Олексу Гарбузюка і Володимира Домашовця, мгра Степана Хемича, який привіз від Гарвардського університету *поновне* запрошення на працю при ГУРІ, та інших представників українських крайових і місцевих організацій.

В годині 11-ій перед полуднем недопущена досі до прибулих політв'язнів преса мала змогу довідатись безпосередньо від них про обставини їхнього звільнення, про перші враження з побуту в ЗСА, про пройдене тяжке минуле та про пляни на майбутнє під час конференції у вщерть переповненій залі готелю.

Після спільної заяви, що її в російській мові відчитав Е. Кузнєцов, з окремими заявами виступили Г. Вінс і В. Мороз, перекладачем якого був ред. З. Снилик.

Полякувавши президентові Джіммі Картерові, американському народові й українській громаді за заходи у справі його звільнення, Мороз відразу заявив, що він не є російський дисидент, але український. „Я маю велику і зрозумілу симпатію до російського руху, я можу висловлюватись про російський рух тільки позитивно, але я є український дисидент''. Цю заяву деякі присутні в залі зустріли оплесками.

Пояснюючи суть правозахисного руху в Україні, Мороз заявив, що він набирає різноманітних форм у різних сталіях, але його головна ціль — це усамостійнення України. На його думку, дисидентський рух в СССР є сумою національних дисидентських рухів, які стримлять до повалення імперії.

„Я приїхав до Америки, щоб бути ближче до України. Я тут зможу робити те, що я не міг робити на Україні'', — заявив Мороз.

У відповідь на запити до нього, Мороз розповів про долю Олекси Тихого, який після голодівки був перевезений до лічниці, про Святослава Караванського, про Миколу Руденка, стверджуючи, що українська Гельсінська група в Києві — це найновіший етап боротьби і що вона „ставить різкіше і відвертіше питання про те, що центр уваги нашого руху — це самостійність України''.

Мороз також коротко розповів про свій побут в концтаборах, про його голодівку, про працю при шліфуванні скла, про побиття під час переїзду з одного до другого табору, про заборону забрати понад 120 зошитів тюремних писань, про зустрічі з дружиною та про переїзд до ЗСА.

У четвер, 26-го квітня, В. Мороза викликали тюремні власті концтабору в Мордовії, наказали спакувати речі та взяли від нього розміри його одягу. У п'ятницю вранці його привезли до Москви та посадили в тюрму Лефортово. Тут знов його викликав один з начальників тюрми та в присутності представника прокуратури повідомив, що його позбавляється громадянства СССР та „видворяється'' за кордон. Йому наказали підписати відповідні документи, що він годиться і на виїзд його родини. Однак йому заборонили забрати зі собою манускрипти і, не зважаючи на протести, винесли його насильно до автомобіля, який привіз його під охороною КГБ на летовище Шереметєво. Там він упізнав Кузнєцова й Гінзбурга, з якими він перебував в концтаборі. Усіх п'ятьох політв'язнів посадили на літак лінії „Аерофлот'' та під охороною 20 працівників КГБ привезли до Ню Йорку, де й відбулась виміна. Шпигунів совєтський літак забрав негайно в Москву, а дисиденти перейшли під опіку представників Державного департаменту ЗСА і членів Крайової Ради Безпеки. Ці представники подали до відома, що родини дисидентів переїдуть до ЗСА найпізніше напротязі двох тижнів.

Як уже згадано, В. Мороз перейшов під опіку УНСоюзу, який займеться його і його родини перебуванням у ЗСА.

На пресовій конференції сидять (зліва): А. Гінзбург, В. Мороз, Е. Кузнєцов, пастор Г. Вінс і М. Димшіц.

(І. Д.)

Вальдгайм продовжує свою подорож по країнах Азії

Куаля Лямпур, Маляйзія. — Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй д-р Курт Вальдгайм подорожує по країнах Азії і перебував в Малайзії, звідки мав переїхати до комуністичних держав В'єтнаму і Камбоджі з наміром переговорювати з тамошніми урядами, щоб злагіднити непорозуміння і припинити війну між цими двома країнами.

Хоча, з піддержкою В'єтнаму, в Камбоджі був повалений уряд прем'єра Поль Пота і наставлено маріонетковий уряд Ганою, боротьба між залишками камбоджійської армії, підсиленими партизанськими відділами і в'єтнамською регулярною армією триває. Генеральний секретар ОН хотів би, щоб обидві сторони визнали його посередником — тоді він зміг би довести до замирення між цими двома країнами.

Вальдгайм перебуватиме у В'єтнамі і Камбоджі шість днів, а потім поїде до Південної і Північної Кореї. Поїздка Вальдгайма до В'єтнаму і Камбоджі не пов'язана з інтересами З'єднаних Стейтів Америки чи Китайською Народною Республікою. Речники ОН інформують, що ЗСА і Китай навіть висловлюються скептично щодо цієї місії Вальдгайма.

До В'єтнаму Вальдгайм приїде якраз в розпалі пропагандивної боротьби між в'єтнамськими і китайськими комуністами, які покищо не зуміли договоритись про замирення і переговори між ними зайшли в сліпий кут.

Лідери Маляйзії, які два дні переговорювали з Вальдгаймом, висловили побоювання, що непорозуміння між трьома комуністичними державами — В'єтнамом, Камбоджею і Китаєм, може перетворитися у справжню війну і захопити також інші азійські країни. Крім того Маляйзію турбує проблема політичних втікачів з В'єтнаму і цією справою повинні зайнятися ОН. Тепер у Маляйзії перебуває 58,000 втікачів. Проблему втікачів має також Тайлянд. Тисячі камбоджійців, загрожені воєнними діями, втікли зі своєї країни до Тайлянду. Тому, що в'єтнамці вислали за втікачами військові відділи, вони натрапили на спротив тайляндської армії, через те й існують побоювання, що Тайлянд може активно виступити проти В'єтнаму, якщо тільки непорозуміння будуть поглиблюватись.

Західні дипломати в Азії не вірять в успішність місії Вальдгайма, тимбільше, що в'єтнамські комуністи не хочуть розмовляти на тему їхньої інтервенції у Камбоджі, бо вони зміряють до зломання спротиву армії Поль Пота і вдержання при владі Генга Самріна, який є маріонеткою Ганою. Все що хоче осягнути Вальдгайм, це довести до міжнародної конференції, подібної до Женевської в 1954 році, яка закінчила війну між Францією і її азійськими колоніями.

Згідно з останніми інформаціями, генеральний секретар ОН прибув вже до Ганою і його привітав тепло, але стримано міністер закордонних спарв В'єтнамської Соціялістичної Республіки Нгуєн Трінган. На зустріч з Вальдгаймом вийшли також інші керівники теперішнього В'єтнаму.

Китай відмовився від демілітаризованої зони

Гонг Конг. — Китайські представники на переговорах в Ганою категорично відкинули в'єтнамську пропозиція про створення демілітаризованої зони між Китайською Народною Республікою і В'єтнамом, замість того вони настоювали на відтягненні в'єтнамських військ з Ляосу і Камбоджі. Ган Ніянлонг, заступник міністра закордонних справ в китайському уряді і голова делегації на мирні переговори до В'єтнаму заявив, що Китай буде домагатися також відтягнення в'єтнамського гарнізону з островів на Китайському морю і запевнення В'єтнаму, що він ніколи не дозволить на сталий побут совєтських кораблів у в'єтнамських портах, бо це означало б поширення совєтської гегемонії на країни Азії.

В'єтнамська делегація запропонувала була в першому дні переговорів створити таку демілітаризовану зону, одначе китайська делегація відкинула цю пропозицію. Переговори, згідно з інформаціями політичних спостерігачів, застрягли на мертвій точці, а на сесіях відбуваються тільки словесні перепалки між делегаціями і безкорисні розмови. Немає однак познак, щоб між цими двома комуністичними країнами дійшло в найближчому майбутньому до збройного конфлікту. В'єтнамський амбасадор до Пекіну повернувся на свій пост, а китайські речники заявили, що переговори триватимуть довго, але вони закінчаться успішно, бо таке бажання обох сторін. Китайці тільки побоюються в'єтнамської пов'язаности із Совєтським Союзом, тому вони натискають, щоб уряд в Ганою прийняв постанову про те, що жадна з інших держав не повинна втручатися в прикордонні непорозуміння між КНР і В'єтнамом; ніхто не повинен змагатися до поширення своєї гегемонії в Індокитаю тощо. Тут був натяк також на відтягнення в'єтнамських частин з сусідніх країн Ляосу і Камбоджі. Справа 200,000 китайців, які все ще живуть у В'єтнамі, була також темою розмов між обома делегаціями.

● HELP WANTED ●

DRIVERS TRAILER-LOCAL

This year and last year we added a number of highly qualified drivers to our seniority list. We still need local tractor-trailer drivers with a clean driving record and employment history, to start as casual drivers and possible work into full time positions. Apply in person to:

St. Johnsbury Trucking Co. Inc.
55 58 47th St. Maspeth, LI, NY

Equal Opportunity Employer M/F

●FUNERAL DIRECTOR

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
●
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.